

**Gecontroleerd overstromingsgebied
aan de Poerbusstraat
Ardooie**

**Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2017H10
Landschappelijk booronderzoek – 2017H159**

**Nazareth
2017**

Colofon

Opdrachtgever:

Titel: Gecontroleerd overstromingsgebied aan de Poerbusstraat, Ardooie
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2017H10 & 2017H159

Status: definitief

Datum: 14 december 2017

Auteur: drs. R.A.C. Kroes

Projectbegeleiding: C. Ryssaert

Kaartvervaardiging: B. Vermeulen

Projectcode: 2017H10 & 2017H159

Raapproject: ARPO01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2016

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

In opdracht van de Provincie West Vlaanderen – Dienst Waterlopen heeft RAAP België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning.

In het plangebied wordt in functie van de Roobeek een nieuw tracé (ca. 225 m) aangelegd langs de noord- en oostgrens. Langs de westgrens, parallel aan de Poerbusstraat, wordt een beschermingsberm opgeworpen (ca. 105 m).

Gezien de aard van de ingrepen is planaanpassing of vermindering van de ontgravingsdiepte geen optie. Eventueel aanwezige archeologische resten zullen door de werken derhalve volledig worden verstoord.

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat er in het plangebied van nature hoofdzakelijk Laat Pleistocene sedimenten voorkomen die al dan niet door hellingprocessen zijn getransporteerd en opnieuw afgezet. De bodemkaart liet zien dat een groot deel van het plangebied niet werd gekarteerd omdat het tot een bebouwde zone behoorde. Daarnaast bleek hieruit dat er langs de beek hoofdzakelijk relatief natte zandleemgronden zonder profielontwikkeling kunnen worden aangetroffen, hoewel het meest noordelijke deel van het plangebied in een zone staat gekarteerd waar lemig zand met een matige drainering en een textuur B horizont voorkomt.

Het booronderzoek wees uit dat er inderdaad een laag van herwerkt Pleistoceen (zand) materiaal aangetroffen werd in de ondergrond van het plangebied (vanaf circa 60-100 cm diepte). Het zand zelf is Pleistoceen, maar wanneer dit herwerkt werd is niet te dateren. Het zand is afgedekt door rivierafzettingen (klei) van een latere datum en daarmee kan worden gesteld dat de Quartair geologische kaart dient te worden aangepast, of toch zeker open staat voor interpretatie: de zone waarin Holocene rivierafzettingen voorkomen op de Quartairgeologische kaart van België (1:200.000; code '1a') omvat ook het projectgebied.

De klei die door de rivier is afgezet is op haar beurt afgedekt met de meest recente sedimenten. Deze lijken in enige mate op de lemige zanden die in het noorden en ten noorden van het plangebied zijn gekarteerd op de bodemkaart: ze hebben een aanzienlijke zand fractie (lichte zandleem). Ten gevolge van recente activiteiten op het terrein zijn deze sedimenten volledig verstoord (tot een diepte van 30-50 cm). Hierbij is ook de bovenkant van de klei laag verstoord geraakt tot op zekere hoogte, gezien de waargenomen scherpe grens met het bovenliggende pakket. De datering van deze verstoringen is te plaatsen in augustus 2017, maar de originele ouderdom van de sedimenten is niet vast te stellen. Ook aanwijzingen voor het voorkomen van bodemvorming in deze laag zijn volledig verdwenen, hoewel het er op lijkt dat deze sedimenten vrij recent zijn aangebracht. Mogelijk om het perceel op te hogen en zo een droger stuk land te creëren.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

De afwezigheid van begraven bodems, of akkerlagen in deze sedimenten geeft aan dat er geen relevante loopoppervlakken hebben bestaan gedurende de periode waarin de sedimenten zijn afgezet of dat deze niet meer intact zijn. Daarmee is de kans op de aanwezigheid van *in situ* archeologische resten waarschijnlijk zeer klein.

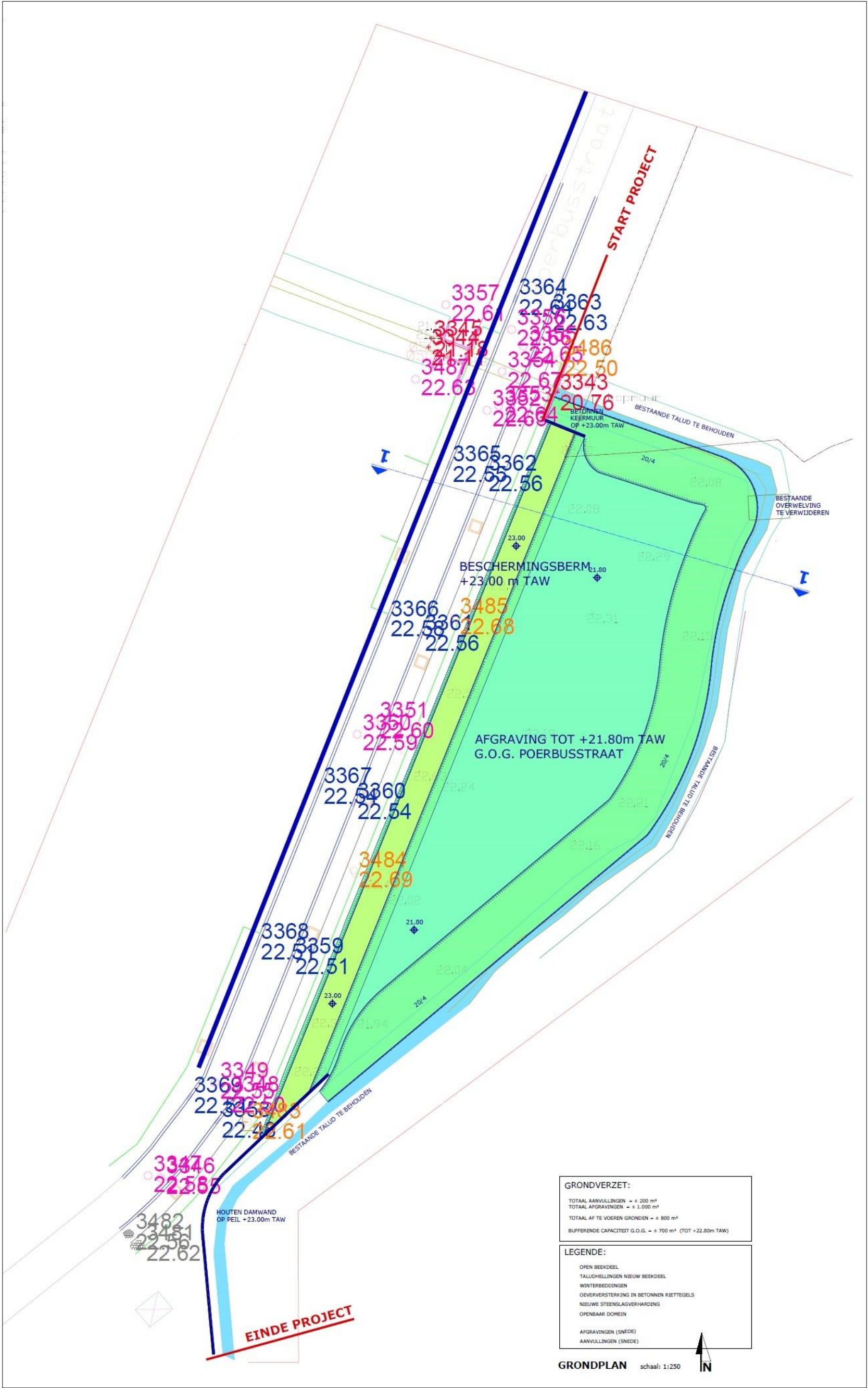
Er zijn geen gunstige locaties aangetroffen waarop bewoning van jagers-verzamelaars kan verwacht worden. Er werden immers sedimenten aangetroffen die afgezet werden door de beek. Eventueel intacte, hoger gelegen gedeeltes nabij de beek die gunstig waren voor bewoning zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht aangezien het plangebied geen aanwijzingen bevat voor het intact zijn van oude loopoppervlakken en zich in een natte omgeving bevindt, dicht langs de beek. De sedimenten zijn niet organisch rijk en werden afgezet in een dynamisch milieu. Activiteiten die met de aanwezigheid van water samenhangen kunnen sporen achter hebben gelaten in het plangebied, maar ook hierop is de kans klein.

Jongere archeologie wordt in de top van de klei verwacht, maar deze blijkt verstoord. Indien er vindplaatsen aanwezig zijn, zullen deze niet gaaf bewaard zijn. Bovendien is de ligging binnen het overstromingsareaal van de beek niet gunstig voor bewoning en worden enkel sporen van landbouw en ontginning verwacht.

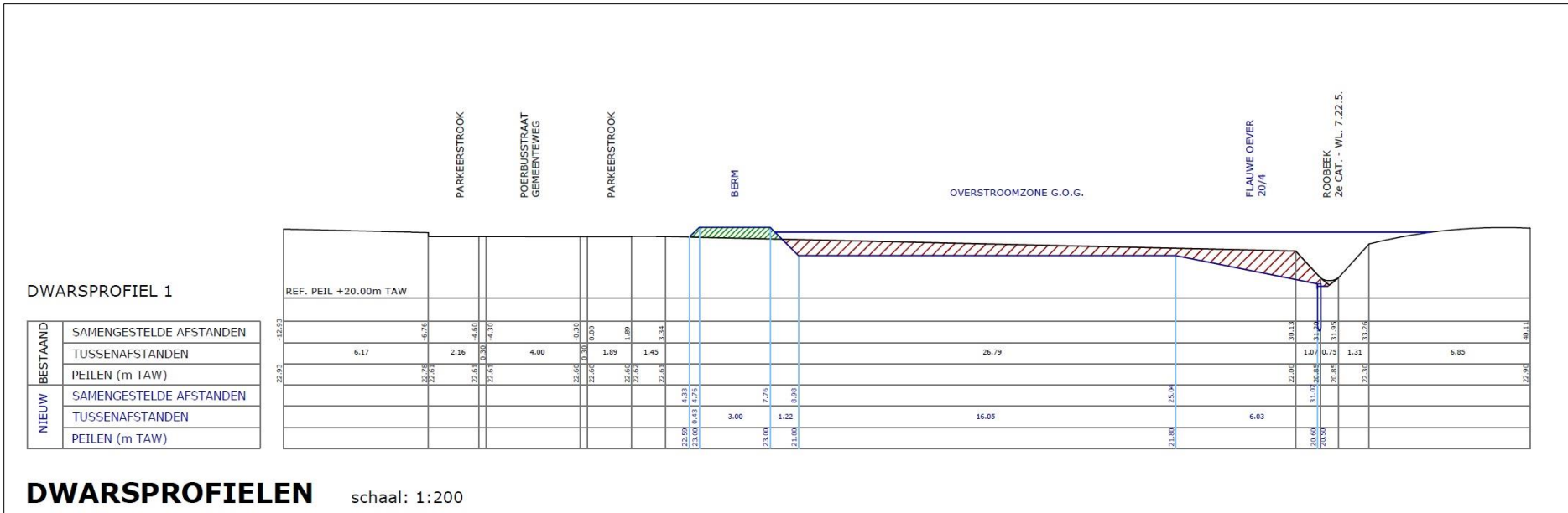
De verstoorde toplaag werd opgebracht en weerspiegelt hoogstwaarschijnlijk niet de originele situatie. Hier worden geen archeologische resten verwacht.

1.3 Impactbepaling

Ter hoogte van het plangebied wordt in functie van de Roobeek een nieuw tracé (ca. 225 m) aangelegd langs de noord- en oostgrens. Langs de westgrens, parallel aan de Poerbusstraat, wordt een beschermingsberm opgeworpen (ca. 105 m). Volgens de door de opdrachtgever verstrekte plannen wordt hiervoor niet ontgraven. Tussen deze berm en het nieuwe beektracé wordt een gecontroleerd overstromingsgebied gegraven met een capaciteit van circa 700 m³. De ontgraving voor de nieuwe beek reikt tot 20,85 m +TAW (1,75 m -Mv), die van het overstromingsgebied tot 21,80 m +TAW (0,80 m -Mv). De berm reikt tot 23 m +TAW (0,40 m +Mv).

Figuur 1: Ontwerpplan gecontroleerd overstromingsgebied op de Roobeek (oorspronkelijke schaal 1:250, bron: provincie West-Vlaanderen, Dienst Waterlopen).

Figuur 2: Dwarsprofiel 1, uitgezet van noordwest naar zuidoost (oorspronkelijke schaal 1:200, bron: Provincie West-Vlaanderen, Dienst Waterlopen).

De gravende ingrepen – het opwerpen van de berm zal geen bodem verstoren en dus ook geen potentieel archeologisch niveau – reiken tot 0,8 m diepte voor het overstromingsgebied over een geschat¹ oppervlak van 875 m² en tot maximaal 1,75 m diepte voor de nieuwe beek over een geschat² oppervlak van 704 m². Daarmee reiken beide ingrepen tot in de kleiafzettingen waarin mogelijk intacte archeologische resten bewaard zouden kunnen zijn.

1.4 Waardering van de archeologische site

Het plangebied is aangeduid als een gebied met een uitgesproken lage verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten. Bovendien is de verwachting dat eventueel aanwezige resten niet meer intact zullen zijn, gezien de geconstateerde verstoring van de top van de kleilaag. Indien resten van bewoning aanwezig zijn, houdt dit in dat enkel de diepere sporen bewaard zullen zijn, maar: de verwachting hierop is uitgesproken laag aangezien er geen gunstige bewoningscondities zijn vastgesteld. Activiteiten die met de aanwezigheid van water samenhangen kunnen ook sporen achter hebben gelaten. Omdat het hierbij doorgaans gaat om resten die achtergelaten dan wel verloren zijn (aan maaiveld dus), is de kans dat ook deze mede zijn verstoord met de verstoring van de top van de kleilaag zelfs groter.

De inzet van verder onderzoek weegt dan ook niet op tegen de verwachte kenniswinst.

Op basis hiervan adviseert RAAP België om het plangebied vrij te geven.

¹ Namelijk $700 \text{ m}^3 / 0,8 \text{ m} = 875 \text{ m}^2$

² Op basis van dwarsdoorsnede $(1,07 + 0,75 + 1,31 \text{ m}) * 225 \text{ m lengte} = 704,25 \text{ m}^2$

2 Programma van maatregelen

Gezien er geen verdere maatregelen voorzien worden, is er geen Programma van Maatregelen nodig.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.